

?????Hoe profetisch is ons spreken?

door pastoor Bert Mom

Een van de taken van de kerk is profetisch te zijn: tegengeluiden laten horen of tekens stellen in een wereld die van God dreigt af te drijven. De profeten in het Oude Testament deden dat. Maar doet de kerk dat nu ook nog? Tijdens de laatste vergadering van de priesterraad op 2 november stond de vraag op de agenda: Hoe profetisch is ons spreken? Pastoor Bert Mom van Pey-Echt hield een korte inleiding hierover, die we hier integraal weergeven.

Aartsbisschop Romero van El Salvador beschreef ooit hoe hij zijn preken maakte. Op de ene hoek van zijn bureau lag de Bijbel en op de andere een stapel kranten van de afgelopen week. Pas wanneer beide verhalen elkaar raakten, was de aartsbisschop tevreden. Het Woord van God heeft immers in elke tijd een eigen zeggingskracht.

Denk maar aan de bekende uitspraak van Jezus: “Jullie zijn het zout van de aarde” Met deze woorden geeft Jezus een identiteit aan zijn volgelingen, aan de kerk. Hij zegt dát wij zout van de aarde zijn. Wij zijn geroepen om smaak te geven aan een wereld waarin wij leven, zonder van die wereld te zijn. Maar in één adem zegt Jezus vervolgens: “Wanneer het zout krachteloos is, waarmee moet je dan nog zouten? Het deugt nergens meer voor dan om weggegooid en door de mensen vertrapt te worden.

Met deze woorden van Jezus in gedachten, kun je naar de wereld om je heen kijken en vervolgens naar jezelf. Wij leven in een wereld en een maatschappij, waarin ontwikkelingen gaande zijn, die op gespannen voet staan met de boodschap van de Bijbel en met voorbeeld dat Jezus geeft. Waar Jezus grenzeloos liefheeft, worden grenzen getrokken en groeperingen gebrandmerkt. Denk aan de opkomst van nationalistische bewegingen, de houding ten opzichte van vreemdelingen en vluchtelingen, etc. De vraag is hoe de kerk haar profetisch spreken vorm kan geven?

Een kerk die zwijgt,

verliest haar gezag.

Tegengeluid

Hoe kunnen wij de smaak van het evangelie aan onze omgeving geven? Op dit moment klinkt het tegengeluid slechts sporadisch en nogal zwak, terwijl het toch een deel is van onze roeping en van ons kerk-zijn. Het is uiteraard niet ons terrein om rechtstreeks een politieke discussie aan te gaan, maar wel om te getuigen van het evangelie. Dat is nou de vrijheid van het evangelie: we leven in de wereld, maar zijn niet van de wereld.

Jezus leert ons om tekens te stellen. Waar machtswoorden klonken, plaatste Hij een kind in het midden; Hij preeste het geloof van een vreemdeling, om maar enkele voorbeelden te noemen. Wij zouden Hem daarin bewuster en duidelijker mogen navolgen. De geschiedenis leert dat een kerk die zwijgt, haar gezag verliest. Waar wij flauw het evangelie verkondigen, daar zijn we als het zout zonder smaak; je weet hoe het daarmee afloopt. Maak de Bijbelse houding ten opzichte van de vreemdeling tot onderwerp van verkondiging, wijd er een duidelijk artikel aan in een parochieblad. Zo schrijf ik af en toe over de positieve invloed van buitenlandse christenen in onze parochies, zij zijn vrijwilliger, misdienaar, kerkganger.

Vluchteling als inspiratie

Een prachtig voorbeeld van profetisch spreken gaf Marjorie Rieu, die in De Limburger van 20 maart getuigde van “de vluchteling als inspiratie” ... zij geeft een krachtig tegengeluid vanuit haar familiegeschiedenis, met een Joodse vader die naar Limburg vluchtte. Een ander voorbeeld is het concert dat de Dresdner Sinfoniker onlangs gaf tijdens het Pinksterfeest. Muzikanten speelden aan beide zijden van de grens tussen de VS en Mexico, op de plaats waar een muur gepland staat. Met muziek wilden zij muren doorbreken en verbondenheid scheppen.

Ook in parochies kunnen kleine tekens met een grote zeggingskracht gesteld worden. Zo hebben sinds twee jaar asielzoekers tijdens de Nachtmis het Kerstkind de kerk van Pey ingedragen na het Kerstevangelie. In meerdere kerkelijke gebouwen wonen statushouders. Dergelijke gebaren brengen wel degelijk iets teweeg, dat zet mensen aan het denken, brengt gedachten in ontwikkeling en kan vooroordelen doorbreken. Zo raken de krant en de Bijbel met elkaar in gesprek. Wellicht goed om de vraag te delen, welke profetische tekens wij stellen om dat te bereiken?

Drs Bert Mom is pastoraaltheoloog en pastoor van de parochies van Pey, Maria Hoop en Koningsbosch.